ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար՝ Քառամսեայ 20 դրշ. Վեցամսեայ 30 դրշ. Տարեկան 60 դրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրշ. Վեցամսեայ 40 դրշ. Եռամսեայ 25 դրշ. ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N· 7

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزه‌در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն „գրութիւն ետ չի *տրուիր*:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 284

"ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՁԵՌՔՍ Ա՛Ռ ՏԷՐ ՀԱՅՐ...

Ձեմ գիտեր թէ դիտած էք, ամէն անգամ որ նուիրահաւաքութեան պէտք մը ծագի, զոր օրինակ դպրոցի մը, որբանոցի մը, Աղգ. Հիւանդանոցին, աղքատախնամի մը եւ կամ ուրիշ ո՛ եւ է հաստատութեան մը համար, նուիրատուներու ցանկին մէջ ո՛չ մէկ քահանայի անուներ տեղ կը բռնէ։ Ժողովուրդին ամէն դասակարգերը, մեծահարուստ գրամատէրէն կամ վաճառականէն մինչեւ ամենայատին գործաւորն ու արհեստաւորը չեն վարանիր իրենց քսակը բանալու, բայց քահանաները բնա՛ւ։

Եթէ երբեք մէկդի առնելու ըլլանք մէկ երկու բացառութիւններ, որոնք եթէ ո՛չ իրենց քսակով, գոնէ իրենց յարաբերութիւններով ատեն ատեն պատ մը նպաստ կը հասցնեն այդօրինակ հաստատութեանց, միւս բոլոր քահանաները անխտիր,—ըլլան Պոլիս եւ կամ գաւառները,—հոգ չէ թէ ամենաչնչին լումայ մը անգամ չեն տրամադրեր իրենց քսակէն։

Եւ եթէ չեմ սխալիր, անյիշատակ ատեններէ ի վեր աս ասանկ եղած է միշտ։ Քահանաները միշտ հեռու մնացած են դպրոցի, հիւանդանոցի, աղքատախնամի, վերջապէս ամէն բարենպատակ հաստատութեանց ի նպաստ կատարուած նուիրատուութիւններէ։

* * *

Ընդունինք՝ որ շատ հեռաքբքրական իրողութիւն մըն է ասիկա, եւ հեռաքբքրական անոր համար մանաւանդ որ նիւթական կարօտութիւնը չէ՛ այդ փակեղաւորներուն մլատութեան պատճառը։ Փառք Աստուծոյ, քահանայութիւնը ինչպէս ասկէ առաջ, հիմա ալ ամէնէն բանուկ արհեստներէն մէկն է, եւ կրնայ առանց այլեւայլի չահաբեր էնտաքութեանց կարգը դասուիլ։ Որովհետեւ քահանան, ինչպէս որ կը կարծենք ճանչնալ, այնպէս չէ իր իսկութեան մէջ։ Քահանան չեմ գիտեր ե՞րբ միայն եղած է եկեղեցւոյ խղճամիտ պաշտօնեայ մը, նուիրուած իր կրօնական պարտաւորութեանց, անչահախնդիր, հոգածու իր հօտին, պարկեշտ ու պարտաճանաչ։ Հիմա, քահանաներուն համար, այս ամէնը աւանդութեանց կարգը անցած են, եւ անոնց տեղ բռնած են կարգ մը ուրիշ բաներ՝ զորս ստորեւ պիտի ներկայացնեմ խոշոր գիծերու մէջ։

Այսօրուան քահանան սքանչելի գործ կ'եփէ տուներու մէջ, երբեմն մինչեւ վաթսունոց մարդ մը հազիւ կեանքի դարուն զրկած աղջկան մը հետ ամուսնացնելու ատիճան։

Այսօրուան քահանան չի վարանիր այս ու այն հարուստին անկողնի ընկեր զրնել,— սպասուհի անուանին տակ անշուշտ,— ըլլայ իր ծննդավայրէն, ըլլայ ուրիշ տեղէ մը։

Այսօրուան քահանան պէտք եղած տեղը սքանչելի վաշխառութիւն ալ կ'ընէ։ հարիւրին հարիւր եւ աւելի տոկոս առնելը իրեն իբր օրինաւոր իրաւունք մը նկատելով։

Այսօրուան քահանան տունի թէլալութիւն, քոմիսիոնճիութիւն, եւ այդ կարգի պատկանող ուրիշ բազմաթիւ գործեր կ'ընէ, եւ ասիկա ո՛չ թէ սովորական քոմիսիոնճիներու, սովորական թէլալներու պէս մինակ մէկ կողմին քիթէն բռնելով, այլ երկու կողմերը մէկանց խաբելով։

Այսօրուան քահանան... բայց ինչ հարկ կայ ցանկը երկարելու. այդչափը չի՞ բաւեր ինքնին...

Արդ, այդ բոլոր գործերը քիչ չահ չէ՛ որ կը ձգեն։ Առաջին երկուքը մանաւանդ, որոնք համեմատաբար ալ ամէնէն նուազ յոգնեցնողներն են, կը բաւեն չենք չնորհք հարստութիւն մը գոյացնելու։ Աւելցուցէք ատոնց վրայ տնօրինէք, յուղարկաւորութիւն, հարսնիք, ծնունդ, նշանուք, գանձանակէ գողութիւն, խարդախութիւն, խարեբայութիւն, եւ ա՛ն ատեն կրնաք հասկնալ թէ որչա՛փ չահաբեր, որչա՛փ նախանձելի,— նիւթապէս անշուշտ,—էսնաֆութիւն մը դարձած է քահանայութիւնը։

* * *

Բայց ինչպէս ըսի, հակառակ այդ նիւթական լաւ կացութեան, քահանաները միշտ քաշող քամող, մակարոյծ տարր մը մնացած են մեր հասարակութեան մէջ, ինքզինքին պահելով բոլոր այն տեղերը ուր դպրոցի, եկեղեցիի, կամ հիւանդանոցի մը նպաստ տալու պէտքը կը ծագի, եւ ուրուային խամաճիկներու պէս յայտնուելով հոն ուր պատ մը չահ կայ իրենց քսակին։

Երանելի՜ դասակարգ...

Կը պատմեն թէ օր մը, քահանային մէկը նաւակի մը ծովը կ'իյնայ, ու կը սկսի տապլակիլ Ջուրերուն երեսը։

Անմիջապէս նաւակը կը մօտեցնեն, եւ մէջիններէն մէկը եղերքն ի վար կախուելով կը պոռայ.

—Ձեռքդ տո՛ւր տէր հայր։

Քահանան, կասկածոտ նայուածք մը կը նետէ զինքը ազատել փորձողին վրայ, եւ հակառակ խեղդուելու մօտ ըլլալուն, ձեռքը կը պահէ վերարկուին տակ։

Նաւակին մէջ գտնուող բոլոր մարդիկն ալ զարմացած իրարու կը նային։ Մէկ հատը միայն կը հասկնայ գործը եւ իր կարգին եղերքն ի վար ծռելով կը պոռայ.

—Ձեռքս ա՛ռ տէր հայր։

Այս անգամ, քահանան յափշտակիչի մոլեգնութեամբ մը կը նետուի իրեն երկնցած ձեռքին վրայ, եւ այդպէսով կ'ազատի։

Եթէ երբեք մարդիկը չարունակէին «ձեռքդ տուր» ըսելով զինքը ազատել փորձել, յայտնի է որ քահանան, ձեռքը չպիտի ուզեր տալ, հոգ չէ թէ ստոյգ մահուանէ մը ազատելու տարբեր միջոց չունենար։

Երանելի՜ դասակարգ, անանկ չէ՞...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՀՕՐ ՄԸ ԿՏԱԿԸ ԻՐ ԱՂՋԿԱՆ

Թ.—ՊԱՐԱՊՈՐԴ ԱՄՈՒՍԻՆ

Որքան որ իշխանութիւն ունիմ, կ'աղաչեմ քեզի, աղջիկս, կը պաղատիմ ծունգի եկած, որ ձեռքդ պարապորդի մը չտաս։ Բան մը՝ որ կրնայ պատահիլ սակայն, եթէ հարուստի մը հետ ամուսնանաս։

Հարուստ պարապորդը կը վարէ կեանք մը՝ որուն մէկ օրին անգամ պիտի չբաղձայի եթէ նոյն իսկ քանի մը հարիւր հազար ֆրանքներ ունենայի իբր եկամուտ։

Եթէ երիտասարդ է, առտուան ժամը 11ին անկողնէն է ու գո՛ռ կը քնանայ։ Խելքը ուշ է պառկած։

Իր սենեկապանը հրաման ստացած է արթնցնել զայն ու որոշուած ժամուն կը բանայ իր պարոնին ննջասենեակին դուռը։

—Պարո՛ն կո՛մս, ժամը տասնըմէկին է։

Քունի մէջ եղող կէս խռպոտ ձայն մը, կը պատասխանէ.

—Աղէ՛կ, Բառլօ, կէս ժամէն եկուր։

Ժամը տասնըմէկուկէսին, երիտասարդը քունի մէջ է տակաւին ու դրան տրուած երկրորդ հարուած մը նորէն կ'արթնցնէ զայն։

—Աղէ՛կ, աղէ՛կ կ'ելլեմ կոր։

Բայց, ժամը 11ը երեք քառորդ անցած, ծառան դեռ չի լսեր ձայնը զանգակին որ զինքը սովորաբար պարոնը հաղուեցնելու կը կանչէ։

Նախաճաշը պատրաստ է, ամէն մարդ սեղանին առջեւն է արդէն բայց կոմսը մէջտեղ չելլեր տակաւին։

Վերջապէս պէտք է ելլել տակաւին։ Կը ցատկէ, կառաղիօրէն բարկացած, կը հագուի եւ քառորդ մը վերջը կ'իջնէ ճաշասենեակը ու ամէնուն պաղ ու յանդիմանական բարեւին մէջ կը նստի սեղան։

Անախորժ կերպով մը կ'ուտէ, պատառ մը ասկէ պատառ մը անկէ եւ սուրճը խրմելէն վերջ միայն կատարելապէս կ'արթննայ։

Կը կարկաչէ, կը ծխէ, պարապ կը նստի ու, եթէ չափազանց չէ յոգնած, կ'անցնի պիլառտօի սրահը բառթի մը դարձնելու համար իրենցներէն մէկուն հետ։ Բան մը որ՝ պէտք է սպաննել սա ժամանակը, գոնէ մինչեւ ժամը երեք, որ չի գար կարծես, այնքան դանդաղօրէն կ'անցնի ատենը։

Կառքը պատրաստել կուտայ ու կ'երթայ այցելել քանի մը բարեկամներ, իրեն չափ տաղտկալի, որոնք իրեն հետ կը ճանձրանան, բայց ի այն պարագայէն ուր աղջիկ մը է այցելութիւն ընդունողը որ կը պարպէ իր ուղեղն ալ, քսակն ալ։

Ամէն պարագայի մէջ հինգ ժամ վատնելեցաւ սակայն, հետեւաբար կ'երթայ կը գտնէ իր ակումբը, ուր վերջապէս ճանձրոյթը կը ձգէ ա՛լ զինքը, վասն զի հոն իր նմաններուն հետ կը սկսի թուղթ խաղալ ու խօսիլ ուղած պարապաբանութիւններուն վրայ։

Ժամը եօթը կը զարնէ։ Կառքը պատրաստ կը սպասէ դրան առջեւ։ Քառորդ ժամ մը վերջ պարոն կոմսը իր տունն է արդէն ուր կը նստի ճաշի։

Թէպէտեւ չէ մոռցած տխորժարեր դեղ մը առնել, բայց ուտելու փափաքը նորէն շատ անբաղձալի է։ Ճաշը կ'աւարտի. նորէն սուրճ մը ու յետոյ սիկառ մը բազմօրէն կը սահեցնեն ժամանակը մինչեւ թատրոնին, կամ պարահանդէսին կամ Պ... Մարքիզին երեկոյթին ժամուն հասնիլը, եթէ երեք որոշած չէ նորէն իր ակումբը գառնալ, մինչեւ լոյս խաղալու համար հազարումէկ տանջանքներով շատ կոծանցուցած պահերուն, հետեւեալ օրը կրկին վաշխառուին գլխելու հարկին ազդեցութեան տակ։

Երիտասարդներու ամբողջ բազմութիւն մը այսպէս կամ ասոր մօտ կերպով մը կ'անցընէ իր կեանքը, թէպէտեւ անոնք ամէնքն ալ ֆրանսերէն, անգլիերէն գիտեն, գրական զարգացումի չա՛տ բարակ խաւով մըն ալ զօծուած են ու ընկերութեան մէջ իրենց հիանալի արդուզարդով եւ մտացիութիւնով հրապոյր կ'ազդեն։

Ու, ընկերութեան այս վիժածներն ալ տակաւին կ'ի՞ն ալ կ'առնեն։

Խաղատուներու կամ կէս-աշխարհիկներու սենեակներու մէջ կէսէ աւելի մաշեցնելէ վերջ իրենց խեղճ փոքրիկ միտքը ու իրենց ջղային նիհար մարմինը, ամուսնանալու կ'ելլեն, կը յանդգնին կին մը երջանիկ ընելու եւ մարդիկ աշխարհ բերելու մե՛ծ, բա՛ռթ, պաշտօնին մօտենալ։

Բնականաբար ասանկ պարոնները պէտք չէ՛ որ մեռցնեն իրենց մեծ անունը ու մեծ դրամօժիտ մը ձեռք ձգելու է դոցելու համար ծակծկուած դրամական վիճակը։ Հետեւաբար կ'երթան ձեռքը ուզելու բարի, սիրուն, պարզ աղջկան մը որ կը յուսայ իր ամուսնոյն մէջ գտնել սիրահար մը, եւ սիրահարին մէջ սէրոտ հրապոյրներու, գեղափարի ու երազանքի ամբողջ բանաստեղծութիւն մը։

Ա՜խ աղջիկ...։

Պարապորդ ամուսինը անշուշտ իր բնաւորութիւնը չի կորսնցներ 35-40 տարեկանին ալ եւ բնականի կեանքի միօրինակութեան մէջ, — մեղրալուսինը չատ մը արդէն մարը մտած ըլլալով, — նոր եւ աւելի զօրաւոր պատճառ մը կը գտնէ վերսկսելու գառնալու համար իր խաղին՝ որ միայն կուտայ իրեն ուժեղ յուզում մը, կեանքի զգայուն։

Իր մանկամարդ կինը կը սիրէ զինքը, կը հրաւիրէ զայն մնալու, չորս ձեռքով դաշնակ զարնելու, մէկտեղ բան մը կարդալու կամ սիրային մտերիմ վայելքներու։ Պարոնը կը հաւանի։ Բայց յանկարծ կը յօրանջէ —կը յօրանջէ՛ կղակները քակելու չափ եւ իրաքանչիւր յօրանջումի սառոյցի լոգանք մը կ'ընէ խա՛ղճ տիկնին սիրտը. ի զո՛ւր կը ջանայ ան արծիւի փոխել իր դիմացի սագը, կը ձգտի տաք արիւն ներարկել դօդոչի մը մարմնոյն մէջ։

* * *

Սիրեցեալ աղջիկս, պիտի ըսես թէ կը չափազանցեմ, թէ ծաղրանկար մըն է որ կը ներկայացնեմ քեզ եւ ո՛չ թէ նկար մը, բայց վստա՛հ եղիր որ լուսանկարը նոյն ինքն տգե՛ղ է ու զզուելի միանգամայն։

Բոլոր պարապորդները թէեւ այս իմաստով կատարելութեան չեն հասնիր, բայց բոլոր հասարակ անգործներն ալ, առանց բացառութեան անտանելի՛ են եւ իրենց շուրջը կը տիրեն ձանձրոյթի ամպ մը որ կը խղդէ եռանդոտ ո եւ է բոց, կը մարէ։ բանաստեղծական ո եւ է շող։

Եւ առանց այդ շողին ի՞նչ է կեանքը։

Գիտեմ կան անանկ պարապորդներ ալ որոնք անկարող են ինքնասելու, որոնք, բարի՛ մարդիկ, կը սիրեն իրենց կինը եւ խաղամոլներ չեն, երբ՛ք, բայց միայն տաղտուկը իրենց մթնոլորտ չինած, չեն ուզեր անկէ դուրս ելլել, աւելի կեանքոտ, աւելի թարմ ու զուարթացնող օդ մը շնչելու համար։

Այս տեսակները . կեանքերնուն մէջ ծայրէ ծայր մէկ յոգնութիւն միայն կը զգան, այն է պարապութեան յոգնութիւնը, մինչդեռ մարդ զգալու համար կեանքը, վայելելու համար զայն, պէտք է որ ամէն օր ուրիշ յոգնութիւն մը ունենայ,—աշխատութիւնը։

Աշխատող մարդը երբ տուն կը դառնայ, կը գտնէ իր կինը ու, ժպտելով, կը պատմէ անոր իր ըրածները. ուրիշ ժպիտ մը կ'ընդունի իրենին պատասխան, եւ կ'ունենայ այն ատեն գինովութիւնը անոր որ պարտէզի մը մէջ մտնելով, բուրմունքոտ կիսաբաց բաժակներով ծաղիկներուն բարեւները կ'ընդունի. սէրը կը սթափեցնէ զինքը իր յոգնութիւններէն եւ ի զուր ապրած չըլլալու գիտակցութիւնը կը բարձրացնէ անոր ճակատը, մինչդեռ հրճուանքը կը փոքիոքի աչքերուն մէջ։

Առանց յոգնութեան չկա՛յ հանգիստ, առանց յոգնութեան չկա՛յ հրճուանք։ Ամէնէն գեղեցիկ ծաղիկները բարձրերը կը բացուին, լայն հորիզոնները բարձրերէն կը տեսնուին ու վայելելու համար զանոնք պէտք է քրտնիլ։

Վա՛յ անոնց որոնք արեւէն միայն քրտնած են։

Աղջիկս, պարապորդի մը հետ մի՛ ամուսնանար։

Երկար փորձառութենէ մը վերջ է որ կը համարձակիմ քեզի ըսելու որ պարապորդ ամուսին մը բոլոր ամուսիններուն ամէնէն գէշն է։

Եւ դուն, քու բանաստեղծական երեւակայութեանդ մէջ ու բարեմտութիւնովդ մի՛ կարծեր որ կրնաս բաւական ազդեցութիւն ունենալ պարապորդիդ վրայ, զայն աշխատողի դարձնելու համար։ Կրեայ մը ծիծեռնակի փոխել ուզել պիտի ըլլար ատիկա, կամ բու մը՝ արծիւ։

ՄԱՆԹԷԼԻԱՆՑԻՆ

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (15)

ՆՈՐԸՆԾԱՆ

(Վ Է Պ)

Զ

—Ճիշդ ա՛յդ է ինձի զարացնողը. է՛. այդ վայր ի վերոյ վերարերմունքը դէպ ի մեր պարտականութիւնը. կարծես եկեղեցական կարգերն ու պաշտամունքները ժողովուրդին ցոյց ընելու համար են նշանակուած։

—Ժողովուրդին ցոյց ընելու համար չէ, սիրացո՛ւ ջան, բայց ի հարկէ միայն ժողովուրդին համար. ալ ի՞նչ ժամերգութիւն, եթէ մէջտեղը ժողովուրդ չի կայ, վճռեց հայր սուրբը հաւերու արշաւէն ետ դառնալով։

—Ի՞նչպէս թէ. աղօթքն ու ժամերգութիւնը Աստուած փառաբանելո՛ւ համար է. եթէ...

—Է՛, որդի՛ս, Աստուած քու փառաբանութեա՞ն է կարօտ։ Եւ վերջապէս մինչեւ հիմա արդէն ձանրացած կը լինի ամէն օր միւնոյն բաներ լսելէն, կատակեց ծերուկը ճերմկած պեխերուն ու մօրուքին մէջէն ժպտելով։

Մինաս բոլորովին կրնճռոտեց ճակատն ու դէմքը։

—Ուրեմն, հայր սուրբ, ի՞նչպէս արտայայտենք մեր հաւատքը, մեր կրօնական սուրբ զգացումները. չէ՞ որ ժամերգութիւնը մեր ներքին յուզումներու խոստովանութիւնն է սիրոյ խորանին առջեւ։

—Տիրացո՛ւ, հաւատքը ուրիշ բան է, եկեղեցին ու ժամերգութիւնը ուրիշ բան։ Ներքին հաւատքն ու զգացումները, ինչպէս որ կ'ըսես, երկար բարակ արտայայտութիւններու պէտք չունին. իսկ այդ եւ գութիւնը Աստուած փառաբանելո՛ւ համար է. եթէ...

—Է՛, որդի՛ս, Աստուած քու փառաբանութեա՞ն է կարօտ։ Եւ վերջապէս մինչեւ հիմա արդէն ձանրացած կը լինի ամէն օր միւնոյն բաներ լսելէն, կատակեց ծերուկը ճերմկած պեխերուն ու մօրուքին մէջէն ժպտելով։

Մինաս բոլորովին կրնճռոտեց ճակատն ու դէմքը։

—Ուրեմն, հայր սուրբ, ի՞նչպէս արտայայտենք մեր հաւատքը, մեր կրօնական սուրբ զգացումները. չէ՞ որ ժամերգութիւնը մեր ներքին յուզումներու խոստովանութիւնն է սիրոյ խորանին առջեւ։

—Տիրացո՛ւ, հաւատքը ուրիշ բան է, եկեղեցին ու ժամերգութիւնը ուրիշ բան։ Ներքին հաւատքն ու զգացումները, ինչպէս որ կ'ըսես, երկար բարակ արտայայտութիւններու պէտք չունին. իսկ այդ եկեղեցական կարգն ու արարողութիւնները հնարուած են միայն ժողովուրդի սրտին համար. «ի սիրոյնս եւ ի մխիթարութիւն հաւատացելոց»։ Բայց այս բոլորէն զատ եթէ ուզեմ ալ չուտ-չուտ ժամ կատարել, չեմ կրնար. ժամանակ չի կայ, տիրացո՛ւ, ժամանակ. պէտք է վազել ջաղացք, արտ, պէտք է նայիլ ախոռը, այս կո՛ղմ, ա՛յն կողմ Ամ, այսօր ութը ժամ է ոտքի վրայ եմ, հոգիս բերանս է եկեր, դեռ չնորհքով բան ալ կերած չեմ. հա՛, իրաւ, է՛, երթամ տեսնեմ մեզի հաց պատրաստո՞ր են։

Ու վերարկուին թեւը ետ նետելով մտաւ վանքի բակը. սակայն հոն հազիւ երկու քայլ բրած՝ կեցաւ ակրնթարթ մը ու դարձաւ վարդապետացուներուն.

—Բայց եթէ այդչափ կը ցանկաք՝ վաղը առաւ համառօտ ժամ մը կ'ընենք. միայն կարճ ու արագ. եղանակները այնպէս չատ չքաշքշել։

Ու իր ամուր քայլածքովը մտաւ քալի ցածլիկ դուռներէն մէկը։

—Այսպէ՛ս է որ բոլորի սիրտը պաղեցուցեր են, է՛, մեր առաքելական սքանչելի եկեղեցիին. բացականչեց Մինաս՝ վարդապետի հեռանալուն պէս՝ իր վրդոված հոգին բովանդակ մազմովը։ Սրբազան արարողութիւններն ու խորհուրդները վիրաժեր են ցոյցի ու մեքենականութեան. եւ ահա դուք ալ իսկոյն կը հաճաձանիք անոր հետ. ո՛չ, մենք, նորերս գտնէ պարտական ենք նորէն հոգի ու ոգեւորութիւն մտցնելու այդ սուրբ կարգերուն ու աղօթքներուն մէջ, եւ բծախնդիր ճշտութեամբ ու կանոնաւորութեամբ պարտական ենք կատարելու մեր սրբակրօն պարտականութիւնները մեզի տուած ամէն մէկ ծէսն ու կարգը։

Սերոբ ձեռքով ու դէմքով ծամածռութիւն մը ըրաւ, ու կցեց խորհրդաւոր ցած ձայնով մը.

—Սկզբունքով, ի հարկէ՛, ձեզի համաձայն եմ. սակայն միշտ էականը պէտք է աչքի առաջ ունենալ. ժամատացութիւն մը աւելի կամ պակաս, քիչ մը աւելի սրտանց կամ երեսանց՝ տակէ ի՞նչ փաստ. բաւական է, որ հասարակութեան աչքին չդարնէ։

—Է՛, սիրելիս, քանի՞ տակ արժէ, երբ ժողովուրդը հետզհետէ աւելի սառն ու անտարբեր կը դառնայ դէպ ի ան, դէպ ի հոգեւորականութիւնն ու կրօնը։ Եւ նոյն իսկ այդ ժողովուրդի զարգացած, այսինքն իբրեւ թէ զարգացած, մէկ մասը չէ՞ որ եկեղեցին ու հաւատքը արդէն ծալլեր մէկ կողմ է դրեր իր խելքովը, ու փրփուրը բերնին չարունակ կը յարձակի մեր վրա՛ն, ճիշտ ատոնց համար է ըսած. «Թո՛ղ, հա՛յր, թո՛ղ զմեզս զոցա, զի ոչ գիտեն զինչ գործեն»։

ԼԵՒՈՆ ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

★ Իտալական խորհրդարանը երէկ կէս օրէն վերջ տեղի պիտի ունենար, Նախագէս որոշուածին համաձայն։ Այս նիստին դադրիլը բացատրութիւններ պիտի տար. եւ որովհետեւ դադրիլի բացատրութեանց ամիսպէս վիճաբանութիւնները պիտի յաջորդեն, անոր համար ատենապետի եւ փոխ ատենապետի ընտրութիւնը հաւանականաբար երեքշաբթիին (այսօր) պիտի յետաձգուի։ Նախարարութիւնը կը յուսայ թէ 190էն 200 քուէի չափ պիտի չտնի։ Եւ որովհետեւ բոլոր ներկայ դրամնուող երեսփոխանները թիւը հարիւր 350ի կը հասնի, ուրեմն 190էն 200ն չափ քուէ, բոլորովին դոհացուցիչ արդիւնք մը պիտի ըլլայ նախարարութեան համար։ Նախարարութեան համար, այս մեծամասնութիւնը կրնայ գոյանալ սակայն միայն այն պարագային, երբ ծայրագոյն ձախակողմեանները մեծ մասը նախարարութեան ի նպաստ քուէ տայ։ Երէկ կէս օրէ առաջ բոլոր կուսակցութիւնները առանձին հաւաքումներ ունեցան, մանաւորապէս Սոնինոյի խումբը եւ արմատականները Մառքորիի նախագահութեան ներքեւ։ Դադրիլը չորեքշաբթի օրը (վաղը) նիստ պիտի ընէ։

★ Ռուսիոյ Զարին ինքնագիր մէկ նամակը, որով Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը կը հրաւիրուի Բեթերսպուրգ այցելութիւն տայ, ինչպէս ժամանակին հաղորդեցինք, Բարեղի ռուսական դեսպանին ձեռամբ յանձնուեցաւ Պ. Լուպէի, անցեալ երեքշաբթի երեկոյ։ Նախարարութեան գումարումներու այն առաջին նիստին, ուր Վալտէք Ռուսօ ներկայ պիտի գտնուի, այդ առթիւ հանրապետութեան նախագահին Բեթերսպուրգ այցելութեան թուականն ալ պիտի ճշդուի։ Բարիզի մէջ կը կարծուի թէ Պ. Լուպէի ճամբորդութիւնը տեղի պիտի ունենայ մայիս 15էն 20ի միջոցին, ուրիշ խօսքով ընտրութեանց աւարտելէն վերջը եւ Բարիզ վերադարձէն ալ յունիս մէկէն առաջ, երբ նորընտիր Խորհրդարանը իր առաջին գումարումը պիտի ունենայ. որովհետեւ արդի երեսփոխանները յառաջիկայ մայիս 31ին կը դադրին այլ եւս երեսփոխան ըլլալէ։ Թէեւ ամիսներէ ի վեր իրը ճշդուած իրողութիւն մը կը նկատուէր Լուպէի Բեթերսպուրգ ճամբորդութիւնը, սակայն Զարին հրաւէրը անսպասելի կերպով ներգործեց ամէնուն վրայ, հանրապետականներուն մեծ գոհացում պատճառելով, իսկ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը բոլորովին զժգոհ ձգելով։

★ Շաքարի խնդրին մէջ ամէնէն աւելի շահագրգռուող երկիրներէն մէկն ալ Անգլիա ըլլալով, կ'արժէ այս առթիւ ներկայացնել անգլիական մամուլին կարծիքը Պրիւսէլի շաքարի միջազգային համաժողովի պայմանագրութեան մասին — Տելի Նիուզ բուն յարձակում մը կ'ընէ այդ պայմանագրութեան դէմ, ըսելով թէ անիկա կը նշանակէ առեւտրական ազատութեան սկզբունքին սեղմումը Անգլիոյ կողմէ, եւ շաքարին սղիկը։ Ազատական կուսակցութեան թերթը կը յարէ նաեւ թէ Ռուսիոյ՝ այդ համաժողովին մասնակցած չըլլալը կը ջնջէ այդ պայմանագրութեան արժէքը ամբողջովին։ Ռուսիա թէեւ ոչինչ ունի մաքսային պատերազմի մը դէմ, սակայն այդ տեսակ պատերազմ մը կրնար Անգլիոյ համար առեւտրական կործանում մը նշանակել։ Պարզեւներու հատատմամբ կը գայրի այլ եւս այն միտկ առաւելութիւնը զոր Անգլիա կը քաղէր ցամաքային Եւրոպայի մաքսապաշտպան դրութենէն։ Որովհետեւ Պրիւսէլի միջազգային համաժողովին պայմանագրութիւնը միայն յառաջիկայ 1903 փետրուար մէկին վաւերացման պիտի ենթարկուի, Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովը այ առատապէս ժամանակ ունի միջամտելու համար։ — Մորնինկ Բոսդ, չի հասկնար իր կարգին թէ ինչու համար յիշեալ պայմանագրութեան մէջ Սպանիոյ, Իտալիոյ եւ Շուէյտի համար բացառիկ տրամադրութիւններ կը սահմանուին։ Այս կէտը բոլորովին մութ ըլլալով, խորհրդարանին մէջ պէտք է պարզուի կ'ըսէ յիշեալ թերթը աւելցնելով միւնոյն ատեն թէ ինչու համար Անգլիա չուզեր աշխատիլ նպաստաւորելու համար տրեւմտեան Հնդկաստանի շաքարի ճարտարարուեստը, եւ գաղթականութեանց շաքարի արտադրութեան վրայ խօսող յօդուածը իր սեւ արատ մը կը յատկանշէ ամբողջ պայմանագրութեան մէջ։ Մորնինկ Բոսդի կարծիքով ամէն պարագայի մէջ միջազգային դժբաղդութիւն մը պէտք է համարիլ եթէ շաքարի միջազգային համաժողովին սոյն պայմանագրութիւնը վիժի։— Տելի Թելեկրաֆ ալ խօսելով յիշեալ պայմանագրութեան վրայ, կը կասկածի թէ պայմանագրութիւնը ստորագրող ներկայացուցիչներուն կառավարութիւնները ամէնքն ալ պիտի վաւերացնեն ստորագրուածը։ Այս թերթին Պրիւսէլի թղթակիցը կ'ըսէ թէ այն տեղի կառավարական շրջանակներուն մէջ հեղնեսէ հաստատութիւն կը գտնէ սա համոզումը թէ շաքարի պայմանագրութիւնը ապարդիւն պիտի անցնի։ Ֆրանսայի պատուիրակները մեծ մասամբ վստահ են թէ նոր ընտրելիք Խորհրդարանը պիտի մերժէ քուէարկել զայն։ կը կարծուի մինչեւնոյն ատեն թէ Հունգարական Խորհրդարանն ալ չպիտի ընդունի յիշեալ պայմանագրութիւնը։ Վիէնայի եւ Պերլինի Խորհրդարաններուն այս մասին նպաստաւոր քուէարկութիւն մը ընելն ալ տակաւին շատ ջուր կը վերցնէ։

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆՏՐԷԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԸ

Լոնտոնի թերթերը Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կը հրատարակեն սա բովանդակութեամբ.—Վիննիբիէկէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թի երկու տարի առաջ Անտրէն փնտռելու համար ղրկուած արշաւախումբը վերադարձած է։ Այս արշաւախումբը կը հաստատէ այն զրոյցը թէ՝ Անտրէ եւ իր երկու հետեւորդները Եսքիմացիներու կողմէ սպաննուած են, օգոստոսիկէն դուրս եկած միջոցներուն։ Այս արշաւախումբը Անտրէի պատկանող բազմաթիւ առարկաներ ալ գտած է։ Ֆրանսիսքուրդի Զայթունկ ալ Նիւ-Եորքէն հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ։ Հըտսըն ծոցին ընկերութիւնը Զըրչիլի մօտերը գտնուող հիւսիսային գործարանէ մը լուր առաւ թէ վայրենի Եսքիմացիներու խումբ մը, նիզակներով սպաննած է երեք մարդիկ, որոնք մեծ նաւակի մը նմանող բանով մը օդին մէջէն կ'լլչնէին։ Կ'ենթադրուի թէ այս լուրը Անտրէի հետ առընչութիւն ունի, եւ բաւական ալ հաւատի է, որովհետեւ յիշեալ գործատեղիէն եկած լուրը բաւական մանրամասն կերպով կը նկարագրէ օդապարիկը եւ կ'ըսէ թէ Եսքիմայիները դանակ, ծխախոտ եւ գնդակներ ունէին, բայց ոչ մէկուն կ'ուզէին տար։

Որքան ալ ստոյգ ըլլալու հանգամանքով մարտ 6 եւ 7 թուականով հեռագիրներ Քանատայէն եւ Նիւ-Եորքէն Եւրոպա կը հասնին եւ կը գուժեն Անտրէի աղէտալի վախճանը, բայց այս երկու հեռագիրներէն վերջը Վինեբէկէն (Քանատա) Ռոյթէրի զրծակալութեան միջոցաւ հասած նորագոյն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Հըտսընի ընկերութեան Վինեբէկի մասնաճիւղին լուրը բոլորովին անհիմն է եւ ծագում առած է երկու տարի առաջ շրջաբերութեան մէջ եղած զրոյցի մը հիման վրայ։ Հըտսընի ընկերութեան պաշտօնեաներ անգամ անհիմն կը յայտարարեն Անտրէի սպանութեան լուրը։ Սթոքհոլմի իրաւեկ շրջանակներուն մէջ ալ կը հերքուի Անտրէի Եսքիմացիներու կողմէ սպաննուած ըլլալու լուրը։ Այս առթիւ կ'ըսուի թէ Անտրէի միասին առած բոլոր առարկաները իրենց վրայ կը կրէին Անտրէի անունը, ուրեմն զարմանալի է որ հեռագիրներու մէջ ակնարկուած առարկաներու մասին չըսուիր թէ Անտրէի անունը կը կրեն։

ԼՈՒՊԷԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահ Լուպէի դէպ ի Բեթերսպուրգ կատարելիք ճամբորդութեան մասին նորագոյն մանրամասնութիւններ կը յայտնուին։ Էքս տը Բառի կը հաղորդէ թէ մայիս 17ին նախագահը Տիւնքէրքէն Մասեճա դրահաւորը պիտի մտնէ, որ անկից ճամբայ պիտի ելլէ եւ որուն պիտի ընկերանայ չորս մարտանաւերէ բաղկացեալ նաւաբաժին մը։ Ռուսիոյ մէջ իր այցելութիւնը պիտի տեւէ 21 մայիսէն մինչեւ 25։ Մայիս 30ին հանրապետութեան նախագահը նորէն Տիւնքէրք վերադարձած պիտի ըլլայ։ Խորհրդարանի նստաշրջանին փակումէն առաջ զանգիզը Խորհրդարանէն պիտի պահանջէ նախարարական ճամբորդութեան ծախքերուն համար անհրաժեշտ վարկը։ Բարիզի մէջ կը հաւատուի նաեւ թէ Լուպէ նախագահը՝ իր դէպ ի Բեթերսպուրգ ճամբորդութեան միջոցին պիտի անցնի հիւսիսային արեւելեան ծովը Լրանցքէն, որով անցած պիտի ըլլայ Դիրմանիայէն։ Այս առթիւ միջազգային քաղաքավարութեան մը համաձայն Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը պիտի ողջունուի Դիրմանական ցամաքէն։

ՀԱՅՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ ՊՈՍԹԸՆԻ ՄԷՋ

Իշխանը մէկ օր մնաց Պոսթընի մէջ, որ իր ճամբորդութեան ամէնէն հաճելի մասերէն մէկը եղաւ։ Թէ իշխանը ինչպէս իր ամբողջ օրը անցուց Պոսթընի մէջ, հետագիր մը սապէս կը նկարագրէ.— «Իշխանին Պոսթըն այցելութիւնը վերին աստիճանի գոհացուցիչ կերպով անցած է։ Արեւուն ծագելուն փողոցներէն անցք մը իսկոյն ցոյց կուտար թէ ի պատիւ պարզուած դրօշները անսահմանաբեր են քան այն որ առջի իրիկունէ երեւցած էին։ Ամենուրեք, ուրկէ իշխանը պիտի անցնէր, կը հաւաքուէր մարդոց ահագին բազմութիւն մը, որ խանդավառ աղաղակներով կ'ողջունէր իշխանը։ Հանդէսներուն մէջ ամէնէն աւելի ուշադրութիւն գրաւողն էր իշխանին այցելութիւնը Հարուարդ Եունիրսիթի, որ Հարուարդ համալսարանի ուսանողական մեծ ընկերութիւն մըն է, եւ համալսարանին 5000ի հասնող ամբողջ ուսանողութեան երկու երրորդը իր մէջ կը բովանդակէ։ Համալսարանի ընդարձակ սրահէն ներս կ'առաջնորդուէր իշխանը համալսարանի տնօրէնին կողմէ եւ կ'ընդունուէր համակրութեան մեծ ցոյցերով։ Մեծ տպաւորութիւն մը յառաջ կը բերէր, երբ իշխանը այդտեղ կը բանար Վիլհէլմ կայսեր մէկ հեռագիրը, որուն մէջ այս վերջինը կ'ըսէր թէ Հարուարդ համալսարանին կողմէ իշխանին տրուած պատուակալ տոքթէօրի աստիճանը մեծագոյն պատիւն էր զոր Ամերիկա կարենար իրեն ցոյց տալ։ Իշխանը իր ատենաբանութեան սկիզբէն արդէն իր սրամիտ երգիծանքներովը յաջողած էր բոլոր երիտասարդ ուսանողներուն սիրտերը շահիլ։ Հաւասարապէս յաջող կերպով տեղի ունեցաւ նաեւ ուսուցչապետ Միւնսդէրպերկի տանը մէջ եղած ընդունելութիւնը, որուն պըղտիկ բնակարանը հազիւ կը բաւէր հիւրերը իր մէջ առնելու։

Ցայսմիկ էր թէ իշխանը շատ գոհ մնաց իր այս այցելութենէն ալ։ Փոխանակ Բաալ Շուռցի, յանուն գերմանական թանգարանին ատենաբանութիւնը ըրաւ Բրդնէմ։ Իշխանը ներկայացուց յիշատակարաններու վրայ եղած այն գործը, զոր Վիլհէլմ կայսրը այս ընկերութեան կը նուիրէր։ Ներկայ ծանօթ անձնաւորութիւններուն մէջ կը դտնուէր նաեւ Ակասիսի այրին։»

Հարուարդի հանդէսներու մասին՝

որու միջոցին Հայնրիհ իշխանը պատուակալ տոքթէօրի աստիճանը կը ստանար, Պոսթընէն հետեւեալ մանրամասնութիւնները եւս կը հաղորդուին.— «Ամենահանդիսաւոր արտայայտութիւններու միջեւ տեղի կ'ունենար Հարուարդ համալսարանի մեծ սրահին մէջ, Հայնրիհ իշխանին, համալսարանի տնօրէնին կողմէն պատուակալ տոքթէօրի աստիճանը ստանալը, որ կ'ողջունուէր սրահին մինչեւ բերանը լեցուած ուսանողներէն երգերով եւ Հարուարդի ուսանողներուն յատուկ գոչերով։ Ասոնց կը յաջորդէին ատենաբանութիւններ ուսանողներու կողմէ, յեսոյ իշխանին շնորհակալութիւնը հակիրճ, վառվռուն բառերով։ Հազիւ թէ խանդավառութեան մեծագոյնդ աղաղակները դադրած էին, երբ կը հանէր Վիլհէլմ կայսեր ծանօթ հեռագիրը, իշխանին պատուակալ տոքթէօրի աստիճանին բարձրանալուն առթիւ, եւ որուն բարձրաձայն՝ իշխանին կողմէ կարդացուելուն՝ այլ եւս ուսանողներուն խանդավառութեան արտայայտութիւնը չափ չունէր։ Այս առթիւ ուսանողները Վիլհէլմ կայսեր համար ալ Հարուարդի կեցցէի աղաղակները կը կարդէին, եւ այնքան սրտագին կերպով՝ որքան, կարելի է ըսել թէ, ցարդ տեղի չէր ունեցած։

Ամբրսէդ օթէլին մէջ, երեկոյին Պոսթըն քաղաքին կողմէ ի պատիւ իշխանին կոչունք մը արուեցաւ, որու միջոցին տեղի ունեցած համակրական ցոյցերը մինչեւ մասնաւոր կերպով քաղաքական կարեւորութիւն մը ստանալու աստիճան յառաջ դացին։ Այս սեղանին կը մասնակցէին 200 հոգիներ։ Սրահը զարդարուած էր ամենաշքեղ կերպով։ Բոլոր զարդարանքներուն մէջ տիրապետողներն էին գեղին ծաղիկները։ Էլիոտ նախագահը առաջին անգամ բաժակ առաջարկեց Վիլհէլմ կայսեր կենաց, որ տեղի տուաւ մեծ ոգեւորութեան։ Հայնրիհ իշխանը պատասխանեց.— «Ես հիրն եմ այն քաղաքին, զոր իր բնակիչները կը նկատեն իրը աշխարհիս պորտաքարը։ Լուրջ խօսելով, եւ Ձեր երկրին մէջ կատարած ճամբորդութիւնս անկատար պիտի համարէի, առանց այցելելու քաղաքը այն նահանգին, որ Մ. Նահանգներու պատմութեան մէջ այնքան կարեւոր դեր մը խաղացած է, որուն աղեցութիւնը այնքան մեծ եւ տարածուն եղած է, որ զրականութեան տուած է իմէրսընը մը, Հաւոթոռն մը եւ Լոնկֆէլլոու մը, գիտութեան պարգեւած է մարդիկ որպիսիք են Ակասիս, Թորօ, պատմութեան՝ Պէնքրոֆդ, Մոթլի եւ Բրէսքոտ։ Իմ՝ Ձեր քաղաքին տուած այցելութիւնս ուրեմն, ինծի համար մասնաւոր շահեկանութիւն մը ունի։ Ինծի այնպէս կը թուի թէ կը գտնուիմ ամերիկեան քաղաքակրթութեան օրրանին մէջ։ Բարեկամութեան այն կապերը, որոնք այսքան տարիէ ի վեր երկու ժողովուրդները իրար կը կապեն, թող աւելի ամրապէս զանոնք մօտեցնեն իրարու, գրականութեան, գեղարուեստի եւ գիտութեան դաշտին վրայ։ Եթէ ասիկա ըլլայ Ձեր բարեացակամ եւ հիւրասէր եղերքներուն վրայ իմ այցելութեանս հետեւանքը, այն ատեն կ'ուզէի որ իմ ետեւէս ըսեն թէ ես ինքզինքս ենթարկեցի հազարէ աւելի ամերիկացի լրագրողներու տեսակցութիւններուն եւ նմանապէս այն անհանգստութեանց զոհս լուսանկարիչներ կը պատճառեն։ Հաւատացէք իեծի, Ամերիկա ճամբորդութիւնս ինծի համար մեծ վայելք մը եղաւ։ Եթէ բարեբաղդութիւնը ունենայի անգամ մըն ալ Մ. Նահանգները այցելել կարենալու, այն ատեն գիտեմ թէ իրր բոլորովին օտարական մը ետ չպիտի գառնայիր» — Մ. Նահանգներու ծովային նախարարն ալ՝ Լոնկ ատենաբանութիւն մը ընելով ըսաւ թէ Հայնրիհ իշխանը իր՝ Ամերիկա առաջին այցելութեամբը ցոյց կուտայ Եանքիներու խորամանկութեան ասոյանին հանող իմաստութիւն մը, որ լաւագոյնը միշտ ամէնէն վերջին կը պահէ։ Ամենուրեք ջերմ ընդունելութիւն մը գտած է. իսկ հոս գտած է որոշ բան մը, զոր ուրիշ ոչ մէկ տեղ գտած է։ Իշխանը, որուն ամէնքն ալ պիտի հիանային, եթէ Ամերիկա մնար, իրր պաշտօնի մը հետամուտ այնքան արագ կերպով ժողովրդականութիւն պիտի չահէր, ինչպէս անիկա իրր միջազգային հիւր մը յարմարեցաւ ամերիկեան յատուկ սովորութեանց։ Բոլորովին ժողովրդասիրական (démocratique) կերպով մը ամէնուն համար բան մը ունէր։ Եթէ իշխանը Ամերիկացի ըլլար, քաղաքացուրի պաշտօն մը իրեն համար ապահով բան մըն էր, եւ զինքն ալ, ատենարանն ալ կրնար ծովային նախարարութենէն վանել։ Ծովային նախարար Լոնկ կը յաւելուր նաեւ թէ իշխանին Ամերիկա ներկայութիւնը կը նշանակէր մեծաւորապէս արդի քաղաքակրթութեան լաւագոյն մէկ փուլը։ — Ցետոյ խօսք կ'առնէր նաեւ կառավարիչը յանուն Մասաչուսէդս նահանգին։ Ծովային նախարար Լոնկ յանուն կը խօսէր Մ. Նահանգներու։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Բեթերսպուրգէն կը հաղորդուի թէ Գերման կայսրը յառաջիկայ յուլիսին Զարին փոխադարձ այցելութիւն մը պիտի տայ։ Կը հաւատացուի թէ այս առթիւ Ռէվալի մօտ, ծովային մեծ մարզանքներ տեղի պիտի ունենան, որոնք ամբողջ շաբաթ մը պիտի տեւեն։

★ Բրուսիական կառավարութիւնը որոշեց արեւելեան նահանգներու մէջ եղած ժողովրդային չատ աչակերտ ունեցող դպրոցներու ուսուցիչներուն թիւը աւելցնել եւ միեւնոյն ատեն նախնական կրթութիւնը պարտաւորիչ դարձնող օրէնքները աւելի խստացնել։ Այն տեսակ տեղեր սակայն, ուր գերմաններէն պաշտօնական լեզուէն զատ, տեղական ուրիշ լեզու մըն ալ կը տիրէ, այս մասին կառավարութիւնը չը ջնայեցութեամբ պիտի վարուի։

★ Վէսէլս եւ Վոլմարանս Պոէր պատուիրակները, ինչպէս արդէն ժամանակին գրեցինք, Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Հէյի կողմէ ընդունուեցան իրր ոչ պաշտօնական անհատներ։ Պոէր պատուիրակներուն Հէյի հետ ունեցած տեսակցութեան վրայ խօսելով՝ նորագոյն հեռագիրներ կը հաղորդեն թէ Պոէր պատուիրակները գանգատած են դէպի Հարաւ. Ափրիկէ ղրկուած ձիերուն, ջորիներուն եւ անդեղէններուն համար։ Հէյ ուղղակի խնդրին անցնելով հեղինակաւոր կերպով մը հաստատեց այդ տեսակցութեան միջոցին թէ, Մ. Նահանգներու մէջ ոչ մէկ պաշտօնեայ ի վիճակի է արգիլել Ամերիկացի ապարակալանը՝ որ իր ապարակի արտադրութիւնները կամ կենդանիները ծախելով աշխարհի որ եւ է մէկ կողմը չի ղրկէ։ Հայ յայտարարեց կառավարութեան բռնած ընթացքը հանդէպ Հարաւ. Ափրիկէ, որ բացարձակ չեզոքութիւն է եւ թէ ոչինչ բրած է արգիլելու համար դէպի Հարաւ. Ափրիկէ առաքումը այն առարկաներուն ալ, որոնք Պոէրներու կը պատկանէին։

★ Վիլհէլմ կայսրը չնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց իր եղբօր Հայնրիհ իշխանին, այս վերջինոյն Պոսթընի Հարուարդ համալսարանին կողմէ պատուակալ տոքթէօրի տիտղոսին արժանանալուն առթիւ։

★ Համպուրգի չոգենաւ մը Ալեքսանդրիա, մարտ 17ին Մեքքոր կայսերական զբօսանաւը նիւ Եորքէն դէպ ի Բլիմաութ պիտի առաջնորդէ։

★ Ուաշինկթընի աւստրեւէնգարական, ինչպէս նաեւ Վիէննայի ամերիկեան ներկայացուցչութիւնները դեսպանութեան աստիճանին պիտի բարձրացուին։

★ Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ, պատերազմական նախարարութեան ուղղուած հարցման մը թէ, պատերազմի դաշտին վրայ տակաւին օրքան Պոէրներ կը գտնուին, Պրոտրիք կը պատասխանէր.— Որովհետեւ Պոէրները ընդարձակ տարածութեան մը վրայ ցրուած են, իրենց որքան բլլալը ճիշդ կերպով հաստատելը չատ դժուար է։ Վերջին նոյեմբերէն ի վեր գերի բռնուող Պոէրներուն թիւը ցոյց կուտայ սակայն թէ այն ժամանակ Պոէրներու թիւին վրայ եղած գնահատումները ճիշդ չէին, հետեւաբար ինքն ալ իր կարգին մանրամասն տեղեկութիւններով նոր գնահատութիւն մը չուզեր ընել։

★ Հոլանտայի ծերակոյտին նախագահը, Գրլէմնէս, մարտ 7ի առաւօտուն մեռաւ։

★ Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պրոտրիք երեսփոխանական ժողովին մէջ կը յայտնէր թէ պատերազմին սկիզբէն մինչեւ այսօր Անգլիա Հարաւային Ափրիկէ ղրկած է 550,000 ձիեր։

★ Սէսիլ Բոսսի հիւանդութիւնը երթալով լուրջ հանգամանք մը կը ստանայ։ Այս մասին Ռէյթեռունէն կը հեռագրուի թէ Բոսսի հիւանդութեան բժշկական անունն է Angina pectoris. սիրտը չատ զգալի կերպով մեծցած է եւ թոքերուն կրմնած։ Շնչառութիւնը, թթուածին նեղարկելով, արուեստական կերպով տեղի կ'ունենայ։ Տոքթ. Ճէյմսըն միշտ հիւանդին սնարին քով կը սպասէ։ Մահացութիւնը ընդհանուր է։

★ Ռոպէի (Ճապոն) մէջ դտնուող բոլոր օտարականները հաւաքում մը ունենալով, իրր միջազգային պայմանագրութեանց հակառակ բան մը որոշեցին իրենց վրայ դրուած տուրքերու վճարումը մերժել։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Կայս. Դիւանի արարողապետ կարգուեցաւ օգնական՝ Ֆէթհի պէյ, որուն յաջորդեց իր երկրորդը Պէհճէթ էֆ։ Քորֆուզի դեր-հիւպատոսութիւնը հիւպատոսութեան փոխուելով յանձնուեցաւ Շերալի դեր-հիւպատոս Բասքալ էֆ.ի որուն յաջորդեց Քորֆուզի դեր-հիւպատոս Վիթալիս էֆ.։

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Պալայի աստիճան տրուեցաւ Սպարապետութեան հայթայթիչներէն Սիմէօնաքի էֆ.ի։

Ուլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Պիթլիզի տէֆթէրտար Սալիհ Զէքի պէյի։

Սանիյէի Բ. աստիճան՝ Հռոմի Օսմ. դեսպանատան Բ. քարտուղար Պլաք պէյի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էնկիւրիի կուսակալ Ճէվատ պէյի, եւ Աւստրիական դեսպանատան նախորդ Ա. թարգման Պ. Բոկաչէրի։

Ա. Մէճիտիէ՝ Պուլկարիոյ Օսմ. քոմիսեր Ֆէրրուհ պէյի։

Բ. Մէճիտիէ՝ Ֆրանս. դեսպանատան «Վոթուա» պահականաւուն հրամանատար դեր-գնդ. Կոմս տը լա Մոնբրէյի, Էրկէրիի միթէսարրֆ Ահմէտ Ճէվատ պէյի, եւ Ատանայի տէֆթէրտար հաճի Եավէր էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, երկուշաբթի, իրիկունը, ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ կայս. Պալատ գնաց ուր ճաշելէ վերջ, չնորհուած կայս. մասնաւոր արտօնութեամբ ո՛չ-պաշտօնապէս ներկայացաւ Վեհ. Սուլթանին։»

ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ. — Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ Վիեննայի օսմ. դեսպան Մահմուտ պէյի ընդունիլ սերպիական կառավարութեան կողմէ իրեն տրուած «Էկլը Պլան» պատուանշանին Ա. աստիճանը ուհարկ եղած ատեն գործածել զայն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանաց վերատեսչութեան որոշումով օրինաց խառնութեան պիտի ենթարկուի Կալաթա, Եէր-Ալթը Ճամիսի պոլսաւոր վրայ թիւ 5 մթեր-

բանոցին տէր Յովհաննէս աղա անուն անձը՝ որ իբր Թաշ-Տէլէնի ջուր փորձած է ծախել հասարակ ջուրեր։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ. — Պէչտիր, Մէնքուր եւ Զօրի ցեղերուն միջեւ տիրող հակառակութիւնը բարեկամօրէն վերջացեր է։

«ՄԷՍՈՒՏԻԷ» զրահաւորը՝ որուն չինութիւնները աւարտեր են, Պոլիս գալէ առաջ Ճենովայի մէջ պիտի փորձէ իր հրետանին։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ որոշումով 100 զրչ.է նուազ ամսական ունեցող պաշտօնեաներուն թոշակի ատացագիրներուն վրայ ո եւ է դրոշմաթուղթ չպիտի փակցուի։

ԲԱՐԶՐ. ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ երէկ այցելութիւն մը տուաւ, դիւանագիտական մարմնոյն երիցագոյնը, աւտրեւհունգարական դեսպան Պ. ֆոն Բայիչէի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը ու տիկ. Քոնթան առջի օրը հացկերոյթ մը տուին, որուն ներկայ էին գերման դեսպան Պ. Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն, պապական նուիրակ Մոնս. Պենէթթի, Շուէյտ-Նորվէկիոյ դեսպանը, Պուլգարական գործակատարը, «Վօթուր»ի հրամանատարը, ռուսական դեսպանատան խորհրդականը Պ. Զէրպաչէգի եւն. եւն։

ՃԻՊՐԱՅԻԼ արհմանտրիտը որ կ. Պոլսոյ ասորի-կաթոլիկներու պատրիարքական փոխանորդ կարգուեցաւ, մայրաքաղաքս հասեր է։

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ նաւաբաժին մը մօտերս Պիրէոն պիտի այցելէ ուսկից վերջ պիտի անցնի ուրիշ քանի մը նաւահանգիստներ ալ այս ջուրերուն մէջ։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Եգիպտոս ալ գարանթինա հաստատեց Հիճազի դէմ։

ԻԶՄԻՐ-ԱՅՏԸՆ երկաթուղիի գծին 1902 մարտ 1ին վերջացող շաբաթուան հասոյթը եղած է 564,254.30 զրչ.։ 1901 տարւոյ նոյն ժամանակամիջոցին այդ հասոյթը եղած էր հաղիւ 457,041 զրչ։

ԻԶՄԻՐ-ԴԱՄԱՍԿՈՍ եւ երկարումի երկաթուղիի գծին 1902 փետր.ի երկրորդ 10 օրերուն մէջ եղած է 523,750 զրչ. ոսկի դրամ, մինչդեռ 1901ի նոյն ամսուան այդ ժամանակամիջոցին հասոյթը եղած էր 298,932.50։

ԲԱՄՊԱԿԸ երեք բունթօ ինկաւ։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովը անցեալ ուրբաթ կատարեց իր սովորական նիստը նախագահութեամբ Տօքտ. Ճէմիլ փաշայի։ Խօսակցութեան գլխաւոր նիւթը կազմեց Կ. Պոլսոյ կատաղաբուժական հաստատութեան Եւրոպայի նոյնօրինակ հաստատութիւններէն աւելի յաջող արդիւնք մը տալը։ Եւ այս բանին պատճառը փնտրուած ատեն երբ տօքթէօրներէն ոմանք առարկեցին թէ Պոլսոյ մէջ խածուածքներուն մեծագոյն մասը փողոցի շուներուն կողմէ կատարուած ըլլալուն հետեւանքով է ան, Տօքտ. Ըէմլինկէր ըսաւ թէ այդ մասին առայժմ փաստ մը չկայ, բայց կը խոստանայ ինքը յառաջիկայ տարուան վիճակագրութեան մէջ հաշուի առնել նաեւ խածնող կենդանիներուն տունի՞ թէ փողոցի ըլլալն ալ։

ԿԱՅՍ. ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐՈՒ գործարանին մէջ իրր նմոյշ ծառայելու համար Անգլիոյ Արմսթրոնկի զինագործարանին յանձնարարուած 15 սանդիմէդրոց արագահարուած թնդանօթը մօտ օրէն պիտի սկսի եղեր չինուիլ։

ՊԱՀԱԿԱՆՈՑԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ.— Դամասկոսի շրջակաները Մուֆրիդ Կէյվան անուն տեղը 7875 զրչ. ծախքով նոր պահականոց մը պիտի չինուի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՈՅԹԸ.— Եւմտական տարւոյն աւարտելուն առթիւ Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը իր ընդհ. հասոյթներուն մէկ հաշուեցուցակը պատրաստած է։ Այդ հաշուեցուցակէն կը տեսնուի թէ 1317 եւմտական տարւոյն ընդհ. հասոյթները 1316ի հասոյթներուն բաղդատմամբ 32,000 ոսկիի չափ պակաս եղած են։ Այս պակասին 4000 ոսկին ձուկի տուրքի նուազումէն յառաջ եկած է, մնացածն ալ աղի ու դրոշմաթուղթի հասոյթներուն նուազումէն։

ԶՕՐԱՒՈՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ցնցում մը զգացուեր է փետր. 23ի գիշերը ժամը 4ը 20 անցած Կիրասօնի մէջ։ Անձի կորուստ չկայ կ'ըսուի, բայց որոշ մանրամասնութիւնները կը պակսին։

— Հետեւեալ օրն ալ, այսինքն փետր. 24ին ժամը 4ի առաւօտները Զէրքէշ ու Տատայ գաւառակ ներուն մէջ երկու բոպէ տեւողութեամբ բաւական ուժգին ցնցում մը տեղի ունեցեր էր։ Այդ բանը եղեր է նաեւ եւ ճիշտ նոյն ժամուն Գալէճիք ըսուած տեղը։

ԲԵՐԱՅԻ ՌՈՒԻՍ հնագիտական վարժարանին գիտական ժողովը այսօր նիստ պիտի գումարէ եղեր։

«ՄԱԽՍՈՒՍԷ»Ի ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ համար Կայս. նաւարանին մէջ չինուելիք 4 շոգենաւերուն ծախքին ի հաշիւ, նոյն ընկերութիւնը ամսէ ամիս 3000 ոսկի պիտի վճարէ նաւարանին վարչութեան։

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԸԻ առթիւ մորթուելիք ոչխարները հիմակուց սկսան պատրաստուիլ։ Այս տարի կ'ենթադրուի որ ոչխարները աժան ըլլան, վասն զի թէ օդերը մեղմ էին եւ թէ ծնունդը առատ։

ՊԵՕՑԻԻԲ-ՏԷՐԷԻ Զայիրին մէջ պերմներ կատարելու արտօնութեան տրուած ըլլալով Պետական Խորհրդոյ անդամ Եւսուֆ Համ պէյի, գործողութիւններ սկսեր են արդէն։

«ԱՈՒԿՈՒՍԴԱ-ՎԻԵԹՈՐԻԱ».—Գերմանական «Աւկուսդա-Վիքթորիա» շոգենաւով մայրաքաղաքս եկող գերմանացի եւ ամերիկացի զբօսաշրջիկները երէկ կառքերով պտտեցան Պոլսոյ կողմի բոլոր տեսնելու արժանի տեղերը։ Իրենցմէ ոմանք այցելեցին նաեւ Երէ Պաթանի համբաւաւոր ջրմբարը, ուր սակայն Թարգման Ֆիլիբ անուն անձը ատանդուխին վրայ հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով ինկաւ ջուրին մէջ։ Ճամբորդները բարեբաղդաբար կրցան ազատել խեղճ Ֆիլիբը դեռ չխղդուած։ «Աուկուսդա-Վիքթորիա» այսօր իսկ կը մեկնի դէպ ի Միջերկրական։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ «ԱՐԿՕՆՕԹ» անուն շոգենաւ մըն ալ երէկ առաւօտ եկաւ մայրաքաղաքս ու մօտեցաւ քարափին։ «Արկօնօթ» 150ի չափ անգլիացի զբօսաշրջիկներով Մարսիլիա, Նաբոլի, Եաֆա, Հայֆա հանդիպելէ վերջ եկած է Պոլիս։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ֆրանսական ու յունական դեսպանները երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-եպարքոսին հետ։

— Ֆրանսական, պարսկական դեսպանները ու ռումանական դեսպանատան գործակատարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

Պ. ՋԱՆՏԷՐ, Անատոլուի երկաթուղիներու վարչական ժողովին անցեալ շաբաթ օրուան նիստին մէջ Անատոլուի երթուղիներու ընդհ. անօրէն անուանուեցաւ։

ՔԵԱՆԿԸՐԸԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Քեանկըրքի մէջ նախորդ օրուան ժամը 4 ուկէսի բաւական զօրաւոր երկրաշարժին պատճառաւ բաւական թուով չէնքեր փլած ըլլալով շատ մը ժողովուրդ փողոցները մնացեր են։ Վեհ. Սուլթանը այս ցաւալի իրողութիւնը լսելուն պէս հրամայեր է վրաններ հասցնել արկածեալներուն, չինել պէտք եղած չէնքերը ու ատաղձներ հայթայթել, եւ այս մասին քաղաքապետ Բրտվան փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մըն ալ կազմուեր է արդէն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՀԵՐԸ.— փետրուարի 18էն մինչեւ 25 մայրաքաղաքիս մէջ 314 մահեր պատահած են, որոնց 3ը՝ կեղծմաչկէ, երեքը՝ կարմրախտէ. մէկը՝ հարսանիքէ, եօթը՝ ժանտատենդէ ու 19ն ալ չնչարգելութենէ։

ՇԱԲԹՈՒՍ ՄԷՋ անգլ. նաւաբաժին մը Իզմիր պիտի այցելէ։

ՄԱՃԱՌԻ ՄԷՋ, Ամպէրի հանրատունէն քսանամեայ էօժէնիին սպաննիչը Սիւլէյման էֆ. երէկ Թաքսիմի պահականոցը երթալով ինքզինքը յանձներ է կառավարութեան, թէպէտ խստիւ ուրանալով ատանկ ոճիրի մը գոյութիւնն անգամ։ Իր մօտ գտնուող ատիկանները սակայն վկայելով որ նոյն ինքն է ոճրագործ Սիւլէյման էֆ.ն, անմիջապէս ձերբակալեր են զայն եւ սկսեր՝ անոր մասին օրինաց խստութիւնը ի գործ դնելու։

ՍԱՐԸ-ԵԱՐԻ մէջ արճավաճառ Եուվանի իբր սպաննիչ ձերբակալուած դեղագործ Համբարձումին բացարձակապէս անմեղ ըլլալը հաստատուելով, երէկ ազատ թողուեցաւ։ Բուն ոճրագործը խրստիւ կը փնտռուի տակաւին։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐ ոճիր մըն ալ գործուեցաւ Ղալաթիա, Արքատի փողոցը Մօրֆինայի հանրատունին մէջ։ Ֆինտրգլրի մէջ բնակող Նազրմ պէյի նաւավար Հագգը, երէկ գիշեր ժամ 2ու կէսին այդ տունը երթալով դէր Սթավրուլայի հետ կը նստի զուարճանալու։ Նոյն պահուն Սկիւտարցի ատիրիչ Բէֆիգ եւ Տալատա Փաշա բնակող Զաթալճացի Սալիմ Բէէրվան ալ հոն կուգան եւ իրենց կարգին Լիզա անուն կնկան մը հետ կը սկսին խօսիլ։ Բայց յանկարծ Մէհմէտ անշարժելով Հագգին, անոր վրայ կը վազէ ու մէկ երկու հայհոյանքէ վերջ դանակը կ'ոչնչէ։ Վիրաւորը այն ատեն կ'առնէ անոր ձեռքէն դաշոյնը ու կը մխէ Սալիմ Փէէրվանին մէջքին ու խոյս կուտայ։ Բայց հաղիւ քանի մը քայլ առած անչունչ կը փռուի։ Միւս վիրաւորը Սալիմ եւ ոճրագործ Հագգը կը կը սկսին հանրատունէն մէջ պտտիլ վերջապէս։ Գրամի խնդիր չհանեց. «եթէ 100-120 ոսկի կրնայ զոյանալ Առաջնորդական հասոյթներէ, այդ կրնայ բաւել իմ ծախքերուս. ես գրամ դիզելու բնաւորութիւն ունեցած չեմ եւ ոսկէ ետքն ալ չպիտի ունենամ», ըսաւ։ Արդ, Առաջնորդը գրեթէ տարի մըն է քաղաքս եկած է. մինչեւ հիմա հազիւ 50-55 ոսկի Առաջնորդական հասոյթ ստացած է, որ ամսական 4ուկէս ոսկի ըսել է, եւ Առաջնորդ մը, որպէս է Թոտոսթոյի Առաջնորդը, յայտնի է թէ այսքան ոչինչ գրամով չի կրնար ապրիլ։ Առաջնորդը որ եւ է մէկուն դանդատած չէ այս մասին։ Վեհանձնութեան հակառակ կը սեպէ որ իր ամսականին համար ինքը խնդիր ընէ. «Ամիկա վարչական մարմիններ խորհելու եւ կարգադրելու են, եւ հասոյթները գանձելով պէտք է վճարեն տանց իմ ըսելուս», կ'ըսէ։ Եւ այսպէս, բնաւ խնդիր չի հաներ եւ անով զբաղիլ չի տար ժողովներու։ Բայց Առաջնորդը որքան ալ վեհանձնութիւն ցոյց տայ, պէտք չէ՞ որ վարչական մարմինները նկատի առնեն ասիկա եւ հարկ եղածը ընեն։ Համբերութիւնն ալ սահման մը ունի. թէ որ հիմա Առաջնորդը կը համբերէ, բայց վերջապէս պիտի գայ վայրկեան մը, որ ալ եւս չեմ կրնար դիմանալ, պիտի ըսէ. եւ երբ ելլէ երթայ եւ Պատրիարքարանի յայտնէ իր առած ստակը, Պատրիարքարանը իրաւունք չը՞ պիտի տայ Առաջնորդին։ եւ անկէ ետքը ո՞վ կուգայ առաջնորդ։ Ամսական չենք կրնար տալ ըսին, լաւգտան առաջնորդ մըն ալ որ առաջնորդական հասոյթով կը բաւականանայ. բայց երբ ան ալ չեն տար, ըսել է կ'ուզեն առաջնորդ մը որ մանանայով ապրելով իրենց ծառայէ։»

×

Իզմիտի Օվանէզ գիւղին բնիկներէն կօշկակար Պ. Դէօրգ Միսեան Բարիզի Արուեստանոցէսին Օսմ. բաժնին մէջ Լուի Քէեզ կօշիկ մը ցուցադրած ըլլալով, իբր գնահատութիւն ստացեր է պղինձէ միտալ մը՝ զոր Բարիզի օսմ. դեսպան Վեսմ. Միւնիր պէյ անձամբ յանձներ է իրեն։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԿԷԼԻՊՕԼՈՒ.—Թ. էֆ. Ս.—Սխալմունք եղած է։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՐԴ ՄԻԹՈՒԷՆ ԴԵՐԻ ԲՌՆՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ.—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ կարեւոր ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Պօէր զօրավար Տրլարէի ու անգլիացի Միթուէնի մարդոց միջեւ։ Անգլիացւոց կողմէն սպաննուեր են 3 սպաներ ու 30 մարդիկ, 5 սպաներ եւ 72 մարդիկ ալ վիրաւորուեր եւ սպայ մը ու 200 մարդիկ գերի բռնուեր են։ Պօէրները չորս թնդանօթ՝ գրաւեր են։ Այս ճակատամարտին մէջ։ Լորտ Միթուէն զօրավարը վիրաւորուեր եւ գերի բռնուեր է։

—Զօր. Միթուէնի պարտութեան լուրը մեծ ցաւ պատճառեց լորտերու ժողովին մէջ։ Լորտ Սալզպըրի, Լորտ Բոպէրթս ու Լորտ Սբէնսը եռանդուն մէկ ներբողը ըրին Լորտ Միթուէնի քաջութեան։

—Երեսփ. ժողովին մէջ Իրլանդացի երեսփոխանները «Հուրրա՜»ներով ընդունեցին անգլիական պարտութեան լուրը։ Մեծամասնութիւնը բուռն կերպով բողոքեց այս արտայայտութիւնին դէմ։

ՈՒԱՇԻՆԿՏՐԸՆ. — Ծովային գործոց նախարար Պ. Լոնկ հրաժարեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սակարանին մէջ զօր. Միթուէնի ձախողուածին լուրը զգալի անկում մը յառաջ բերաւ Հարաւ. Աֆրիկեան հանքի թուղթերուն վրայ։ Զէրթբրրթի թուղթերը 3-50ի ինկան։ Իսկ Ռանտ Մինը գոցուեցաւ 11,50ի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. ժողովին մէջ պատերազմական նախարարը կարդաց Լորտ Քիչնէրի մէկ հեռագիրը, որ կը ծանուցանէր թէ Պօէր զօրավար Տրլարէյ Լորտ Միթուէնի վրայ յարձակեցաւ։ Անգլիական կորուստներն են 41 մեռեալ, 77 վիրաւոր եւ 201 անյայտացած։ Լորտ Միթուէն վիրաւորուած եւ գերի ինկած է։

—Իրլանդացիները Լորտ Քիչնէրի հեռագիրը ընդունեցին ջերմ ծափերով, ինչ որ նախարարականներուն բուռն բողոքներուն տեղի տուաւ։

—Լորտերու ժողովին մէջ Լորտ Բոպէրթս ըսաւ թէ մինչեւ որ պարտութեան պատասխանատուութիւնը չճշդուի, պէտք չէ ո՛ եւ է քննադատութիւն ընել։

—Լորտ Քիչնէրի մէկ ուրիշ հեռագիրը կ'ըսէ թէ, Պօէրները առին տարին անգլիական գումարտակին բոլոր թնդանօթները, եւ բեռերը։ Գնդապետ Բարիս ալ սպիտակ եր է անձնատուր ըլլալ։

ՔՕԼԶԷՍԹԸՐ.—Սիւֆօլք զօրախումբին երրորդ գումարտակը հրաման ստացաւ Իռլանտա մեկնելու։

ՈՒԱՇԻՆԿՏՐԸՆ.—Ծովային Նախարար Պ. Լոնկ իր պաշտօնը պիտի թողու յառաջիկայ մայիս 1ին։

ՀՌՈՄ.— Երեսփ. ժողովը Պ. Պիանքէրին ատենապետ ընտրեց։ Այս ընտրութիւնը ջերմ ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 10 մարտ.—Քանդոնէն կը հեռագրեն թէ նոյն քաղաքին գետին մէջ տեղի ունեցած ընդհարման մը հետեւանքով 150 հոգի խղդուած են։

—Լա Հէյէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Քրիւկէր բացարձակապէս անտեղեակ է Պօէր պատերազմիկներու՝ Անգլիայէն հաշտութիւն խնդրելուն։

«ԾԱՂԻԿ»
ԿԸ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 25 Փետր.			
Օսմ.Քոն.Սէռի Դ. Օ.Ո.	28	33	—
Ամէնէն բարձր գին »	28	28	—
» վար գին »	28	21	1/2
Ակիվրէ »	—	—	—
Բուսէլի երկաթղ. Ֆր.	112	--	—
Ամէնէն բարձր գին »	112	87	1/2
» վար գին »	111	87	1/2
Թրանսվալ »	145	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	145	—	—
--			
8 օրուան Քոնսոլիտ	270	—	—
8 » Երկաթուղի	25	50	—
ԲԱՅՈՒՄ, 26 Փետր.			
Օսմ. Քոն.Սէռի Դ. Օ.Ո.	28	23	1/2
» ժամ 5ին «	28	24	—
Բուսէ. երկաթուղի Ֆր.	112	12	1/2
» » ժամ 5ին »	112	25	—
—			
Թապագ Թիւրք Ռէժի	13	87	—
Սիկարէթ, Սէռի A	0	15	—
» » B	0	68	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	30	—
Ագսիոն տէ Թրամուէյ	5	82	1/2

Ժուիսանս	1	55	—
Սօսիէթէ տ'Ասուրանս	3	57	1/2
Գրէտի ժէնէրալ	0	10	—
Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթֆ	1	40	—
Ագսիոն Գօմմէրսիալ	0	9	03
Թապագօ Գօրբօրէյշն	0	9	06
Անթրբրիզ ժէնէրալ	0	7	—
5% Հէլլէնիք 1888	202	--	—
Պանգ Նասիոն. Յուն.	408	50	—
Լէորիէմ	71	--	—
Թրանսվալ	145	—	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	477	—	—
Տէրքօզի Ջրի Ընկ.	275	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	483		—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիբր.	266	50	
Անատոլու Երկաթ.	10	35	—
—			
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	1/2
» » » չէք	110	—	1/4
Բարիզ » »	23	05	—
» » » չէք	22	85	—
Պերլին անտոկոս չէք	18	68	—
Գուբրոն Աւստրիական	21	79	—
—			

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	04	—
20 Ֆրանգնոց	87	23	—
20 մարքնոց	107	10	—
Բօլ Լիմէրիալ	90	—	—
Քրիմից	51	06	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	06	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	20	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	10	—
Պեշլիք	103	10	—
Մէճիտիէ	99	10	—
Ռուպլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. ֆրնս.	87	10	—
» » բուռմկն.	86	—	—
» » իտալկն.	77	—	—
Ռէճիխա	10	—	—
Բուպլի թղթադրամ	8	58	59
Ֆլորին »	9	06	—
Մարք »	107	20	—
Տրախմի »	37	20	—
Անգլ. ոսկի »	110	—	—
Ֆրանս. » »	87	25	—
Բուռմկն. » »	86	20	—
Գուլդ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 10 Մարս			
3% Ֆրանսկն.	101	35	—
3 1/2 % »	102	--	—
Օսմ. Քոնս. D	26	37	—
Բուսմ. Երկ.	113	75	—
Օսմ. Ռէժի	319	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	561	—	—
Օսմ. Մարք	515	—	—
Օսմանիէ	464	—	—
Բէրիօրիթէ Թիւրք	—	—	—
Քրէտի Լիոնէ	—	—	—
5% Իտալական	100	15	—
Սպանիական արտաքին	77	27	—
Թէմիսկէի փոխառութ.	410	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	281	—	—
Գասասպա երկթ.	357	—	—
Թրանսվալ Քոնս.	144	50	—
Բուսական 1890	—	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	15	—

Լոնտոն, 10 Մարս			
Անգլ. Քոնս.	94	31	—
Օսմ. Դանթ B	51	50	—
» C	27	87	—
» D	25	87	—
Օսմ. Պանգա	12	37	—
Լիժիսէէն Իւնիֆիէ	107	62	—
Տօմինիալ	105	50	—
Ակրտնի երկաթուղի	14	87	—
Գասասպա »	80	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլենական 1884	40	—	—
Դանթ »	32	—	—
Մոնոբոլ »	44	50	—
Իռլանական 1890	—	—	—
Պուկար 1888 6%	85	50	—
Թրանսվալ Քոնս.	05	62	—
Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25	32	1/2
—			

Վիեննա, 10 Մարս			
Բուսմ. երկթ.	109	20	—
Օսմ. Ռէժի	296	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10	—
—			
Գրիմսկի, 10 Մարս			
Դանթ Օսմ. Սէռի D	26	—	—
Բուսմ. երկաթուղի	112	—	—
—			
Պերլին, 10 Մարս			
Բուսմ. երկաթուղի	113	90	—
Բուպլի (100ը)	216	12	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	33	—
—			

ՏՈՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բերա, Մեծ-փողոց, կալաթա Սերայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գշ. 6չ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½, Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Western Assurance Company

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հաստատուած միջոցներու գումարը Անգլ. ոսկի		6,000,000
Պատրաստ Դրամ եւ ասրեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	4 10,000

Հրապարակ ս ծանօր Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց դրամագլուխը **100,000**ին աւելի չէ։

Ուեսդրըն Ընկը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ։ Վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կ'հատուցանէ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ՝ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գարու, Անանիասի խան, 20, 21, 22

Ծանօր. — Տնգլոյ մէն ծանօթ Ֆրանս. և Գերմ. ընկերութիւնց պատրաստ գոյքը իրենց հասոյթին հետ բազդատմամբ 100 %ին աւելի չէ, մինչդեռ Ուեսդրընինը 135% է, ինչոր երաշխաւորութիւն մը կ'դնէ այլ իր տրցակցաց։

Յ Գ. — Գաւառներուն մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

2—40-100

BRASSERIE GAMBRINUS
ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ ԿԱՄՊՐԻՆՈՒՍ

********** ԲԱՑ Է ԱՄՐՈՂՋ ԴԻՇԵՐԸ

Déjeûner, Dîners et Soupers à la Carte

BIÈRES DIVERSES

CONSOMMATIONS DE PREMIER CHOIX

Grand' Rue de Péra, 342 — Constantinople

Բերա, Մեծ փողոց, 312 — Կոստանդնուպոլիս

2—43-100

ՄԻՍԱՔ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

Ղալաթիա, ճիշդ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.

Վաճառատանս մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի՝ պատի թուղթերու ճոխ եւ ճաշակաւոր մթերք մը ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՔՕՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍՓՕՐՆԵՐ եւայլն։

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

J. KAZANDJIAN & Cie
Galata, Youksek-Kaldirim, № 83

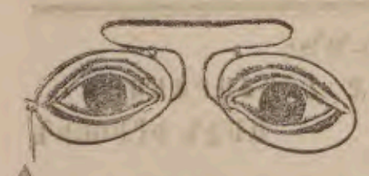

Ց. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

կալաթա, Եիւքսէք-Գալտըրրիմ, 80

Յարգելի համբաւաւոր Բ. Ֆօյանեան տան

Հաստատեալ 1863ին

Այս զտնուին ամէն տեսակ դիտակներ, խոշորացոյցներ, ակնոցներ, մանուադիտներ եւ օդաչափական նոր մեթոդով շինուած գործիներ։ Կան նաեւ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական ամէն տեսակ նիւթերեղէններ, մէջքի կապեր, քաղուչուկ գործիներ, եղեկտրական մեքենաներ, եւլն. եւլն։

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

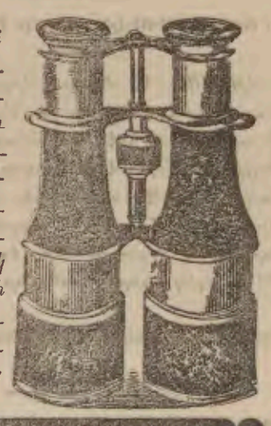

ՏՈՔԹ. ՀԱՐՕՆԵԱՆ
Մասնագետ ծննդական գործարանների հիւանդութեանց

Ցիչեալ բժիշկը բացի կիրակիէ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Բերա Բուլեվարի, Թալ փողոց, թիւ 6 առն մէջ եւ կէս օրէն վերջը մինչեւ 11, Ղալաթիա, Վոյվոտա պահականոցին դիմացը, Իզմիրլի Օղլու-խան թիւ 15։ Կը բժշկէ ծննդական գործարաններու ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ամէնէն սաստիկ միզանցքաղորձոքումները եւն. նոր մեթոդներով եւ առանց ամենափոքր ցաւ զգացնելու, թէ՛ արանց եւ թէ՛ կանանց միզամանի եւ միզանցքային խողովակներու հիւանդութիւնները կը դարմանէ մէկ քանի օրէն։ Քիչ ժամանակէն կը դարմանէ դաղդ. հիւանդութիւններ։

96 — 100

ԻՄՊԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ 1803ին

Դրամագլուխ Ա. Ո.	2,000,000
Վնասուց հատուցուած	15,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Գլ. Գործակատար
Ֆոսթոն Ֆ. Գոլբիկի

Լիազօր Գործակալ Թուրքիոյ
Շ. Բ. Գլոֆրօն

ՂԱԼԱԹԻԱ, Ինայէք Խան

2—35-100

ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՄԵԼԻԱ
ՄԱՐՅԻԿ ԳՐ ԳՈՐԵԱՆ

Սուլթան Համամ, Լեճի Ճամի փողոց, 3
Ե. ԳԱԼԻՍ

Այդ վաճառատան մէջ կը գտնուին ձմրան և ա Ղէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, վարուց ճաշակով և դիւրամատչելի գնեմամբ։ Գիմեցէք և գոհ պիտի մնաք։

ՆՈՐ ՓՈՐՁԵՐՈՒ ՊԷՏՔ ՉԻ ԿԱՑ
ՄԱՑՍԹԵՐՍԶԱՖԹ ՍԻՍԹԷՄՈՎ

15 դաբաքեն սորվեցայ Ֆրանսերէն սահուն կերպով խօսիլ։

Ց. Ճ. Յակոբիկեան

15 ՇԱԲԱԹԷՆ ԿՐՑԱԾ

2-3 տարի անպէտք վարժարաններ յաճախողներու հետ խօսիլ անգլիերէն։ Օր. Մարգարեան

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1895

Մանկավարժական դասագրքերու կեդրոն

ԳՐԱՎԱՃԱՌ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
ՀԵՂԻՆԱԿ

Ն. Պոլիս, Մերճան փողոց, Թիւ 57

Ο ԳԱՄԷԼԻԱ
Վ. Ա. Ռ. Ա. Տ. Ո. Ի.

ՃԱՔԱՐԵՂԷՆԻ ԵՒ ԲԱՍԹԱՅԻ
Ա. ԵՒ ԱՌՈՒԱՏ ԵՒ Ա. ԳԼԼԻՕՏԻ

Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թիւ 105

Կը վաճառուին ամէն տեսակ չաքարեղէններ եւ հաստեաններ (բասթա) խիստ գիւրամատչելի գիներով։ Պատրաստութեան գերազանցութիւնը հաստատուած է։

Նոյն վաճառատան մէջ կը պատրաստուին

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐ

Ճաշակաւոր, զարդարուն եւ որ առաւելագոյնն է, խիստ դիւրամատչելի գիներով։

ՊԱԶԱՌ ՕՐՕՄԱՆ
Ռ. Ա. ԳԱԼԻՈՆԻՈՒԳՈՍ

կեդրոնական վաճառատուն, Ֆինճանճիլար Եօքուշա թիւ 21

Մասնաճիւղեր
- Կալաթա, Թիւնէլ փողոց, թիւ. 36—41
- » Մէհքէմէ փողոց, թիւ 25
- Բերա, Մեծ Փողոց, Թէատրոն փողոցին դէմ, թիւ. 170

Մեծ մթերանոց ամէն տեսակ մանիֆաթուրայի, կտաւեղէնաց, բրդեղէն ապրանքներու, մատանիներու, հնգիկան կտաւներու, եւլն.

Կտաւորման կերպասներու մեծ զանազանութիւն

Գորգեր, սրբոցներ յանձնարարութեամբ, մոմաթներ, սեղանի եւ անկողնի ծածկոցներ, սեղանի սպասներ

Ամէն տեսակ մետաքսեղէններ եւ կտաւեղէններ, վարագոյրներ, եւն. եւն.

Միայն Ֆրանսական եւ Անգլիական ապրանքներ

Լոնտրա մարքալի անկլիզ կիրիտրի ۵۰۰-۴۰۰-۳۰۰ ۲۰ ۱۰۰ ۷۰ دانه‌لی قوطیلر دروننده ممالك عثمانیه‌نك هر طرفنده فروخت اولنور جنسی اعلا وناقابل مقایسه اولدقلری توصیه اولنور ترکیا و بلغاریا ایچون اجنته عمومیسی انگلیز تجاری آرتور ز هونتر درسعادتده غلطه‌ده فرانتینه زقاغنده نومرو ۷

Գինեստանի ամէն տեսակ «ԷՆԻՆՍԸՐԻ» ապրանքներ կը գտնուին։ 500, 400, 300, 200, 100, 75հոգ տուփերու մէջ։ ԳԻՆՍԻՆԵՐԸ տեղ տեղ «ԷՆԻՆՍԸՐԻ» տիպի մակնշանով գտնի եւ ուստի եւ ի՞նչ գինով կարելի է գնել։ 150 և 90 թերթ պատ. Ամերիկի Ս. Հէնրիքսի։

ԼԷՆՍԸՐ
ԸՆՏԻՐ ՄԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ
ՎԱՀԱՆ ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

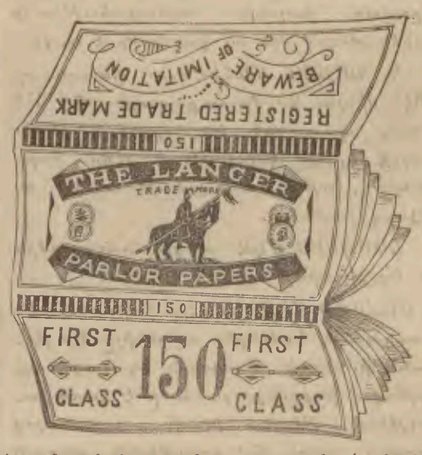

Կեդրոնատեղի, Պոլիս, Սուլթան Համամ

Պուքրէշի Տաչխա-Ռոմանիա, Շրէթինի Նոսիոնալ Բիբլիոթէն, Մանհայմի Պատուաղ եւ Աթէնքի Էթնիքի ապահովագրական Ընկերութիւնները ապահովագրութիւններ կ'ընդունին հրդեհի եւ ծովային կարգաւորներու դէմ։ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ եւ լաւագոյն վճարում մեծաւորներու։

Այս ընկերութեանց Թուրքիոյ համար ընդհ. գործակալն է Է. Զիգարիոմի, Ղալաթիա, Մալիլ փաշա խան, թիւ 4.

Արտօնատէր Ա. ՍԱՓԱՆԵԱՆ

Տպագրութիւն Սապահեան Տպարան։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (89)

ՇԱՒԼ ՄԷՌՈՒՎԷԼ

ՈՍԿԻԻ ՏԵՆԴԸ

ԵՐԻՈՐԴ ՄԱՍ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԺՈԽՔԸ

Ժ.

ԻՆԶՈՒ

Իրա՛ւ, Պ. Ժորժինն ալ կար արմատացած հոն, այն օրէն ի վեր ուր ապատեր էր ան զինքը Պէոնա Շավառուի կատաղի ճիրաններէն, բայց երկու եղբայրներուն իր մէջ ձգած տպաւորութիւնները միեւնոյնը չէին։

Պղտիկին՝ Պ. Ժորժի համար կը զգար անուշ համակրութիւն մը, խաղաղ բարեկամութիւն մը որ չէր խռովեր զինքը։

Մասնաւոր երախտապարտութիւն մը կը զգար անոր նկատմամբ, մոռնալով մանաւանդ որ խոստացած էր իրեն տալ ինչ որ ուզէր, պղտիկ դիմումէ մը վերջ։

Բայց իր մէջ քաջութիւնը չէր զգար այդ պզտիկ դիմումին անգամ։ Կը քաշուէր անկէ ողորմութիւն ուզելու, քանի որ տակէ տարբեր բան մը կարելի չէր նկատել այդօրինակ նուիրատուութիւն մը։

Եւ սակայն ինչո՞ւ ընդհակառակ միւս նոյն բաները չէր զգար անպրա՛ւ իկին Ռէյմոնի մասին։

Ինչո՞ւ համար այնքան հաճոյք զգացեր էր այս անակնկալ հանդիպումէն։

Ինչո՞ւ անոր միջոցաւ կրցեր էր մոռնալ իր բոլոր ցաւերը, իր բոլոր մտածումները։

Ինչո՞ւ վերջապէս զայն տեսնելէն վերջ իր սրտին խորէն կը զգար բարձրանալը անուշ ձայնի մը զրգռող երգերուն։

Օրը իրիկուն եղաւ շուտով, այս հաճելի մտածումներուն հետ։

Իրիկուան թերթերը սկսան դալ։

Մութը կոխեց կամաց կամաց։

Ժամը տասնին Տիկին Սիմոնէ հասաւ։

Խեղճ կնոջ տխրութիւնը մեծ էր։

Բժիշկները յոյս չէին տար իր աղջկան մասին։

Շուտով հաշինէն տեսան։

Ինչ երջանկութիւն։

Ռընէ եւ Տիկին Սիմոնէի, իւրաքանչիւրին կիսիար չորս ֆրանք եօթանասունեւհինգ սանտիմ։

Ռընէ Մելիոն սկիզբները մերժեց իր բաժինը, բայց յետոյ ընդունեց զայն տիկնին թախանձանքներուն վրայ։

Ութը օրեր չարունակ այս ընկերակցութիւնը յառաջ գնաց։

Ռընէ ալ տակաւ առ տակաւ վարպետ լրագրավաճառ մը եկեր էր ու միշտ աւելի լաւ կը յաջողէր, միշտ աւելի վաստակ մը ձեռք կը ձգէր իրիկունները։

Առաջին չարթուան վերջերը, օր մը ցորեկուան ճաշի պատրաստուած պահուն էր ճիշդ, երբ փառաւոր կերպով հագուած պարոն մը եկաւ յանկարծ կեցաւ խանութին առջեւ ու ժպտուն քարեւ մը տալէ վերջ ըսաւ։

—Վերջապէս, երջանկութիւնը ունեցայ ձեզ գտնելու։

Ռընէ բուռն կարմրութիւն մը ունեցաւ ամբողջ դէմքին վրայ, բայց չուտով վերըստացաւ իր առաջին վիճակը։

Ա՛լ սկսած էր վարժուիլ խանութպանի իր կեանքին հազարումէկ պատահարներուն։

Շեշտակի նայեցաւ նորեկին երեսը եւ ժպտիլ փորձելով հարցուց.

—Ի՞նչ թերթ կ'ուզէք։

Պարոնը գլուխը շարժեց, ըսելով։

—Ո՛չ, թերթ չէ՛ ուզածս, գիտէք որ այդչափ ոչինչ բանի մը համար պիտի չուզէի մինչեւ այսքան հեռուները գալ տպահարեր։

—Հեռուո՞ն, պատասխանեց աղջիկը անտարբեր։

—Այո՛, Պուա տը Պուլոնիի մօտ կը բնակիմ։ Հեռուստար կրնաք հասկնալ թէ լրագրիչ տարբեր բան մը պէտք էր որ մինչեւ հոս գայիր։ Խոստովանեցէք որ կրնաք դուշակել թէ ինչ է այդ բանը։

Ռընէ վայրկեան մը փնտռելու պէս ըրաւ մտքին մէջ ու անմիջապէս յետոյ.

—Ոչ, չիտակը ըսելով, պատասխանեց։

Պառոն Մաքսիմ Սէնթ-Օպէնն էր ան։

Պառոնը առանց յուսահատելու այս առաջին ամենաչնչին անյաջողութենէն, քայլ մըն ալ առաւ դէպ ի առաջ, արմուկները դրաւ լրագրիներուն դէզերուն վրայ ու ճիշդ Ռէյման մարքիզին դիրքովը կեցաւ։

Ռընէ բան մը չէր հասկնար։

Պառոնը սկսաւ խօսիլ։

—Կը մտածէք անշուշտ, որ մեր անցեալ օրուան հանդիպումէն ի վեր, մէկ փափաք միայն ունեցայ, այն է ձեզ անգամ մըն ալ տեսնելու։

—Դո՞ւք, պատասխանեց Ռընէ առանց եռեւեռն անդամ դառնալու, զբաղած ըլլալով իր ճաշը ընելու խանութին ներսը։

—Անշո՛ւշտ։

—Բայց ի՞նչ բանի համար։

—Ձեր շահուն համար, վանդի մեծ հաճոյք մը պիտի ըլլար ինծի համար ձեզի օգնելը, վանդի պարագաները որոնց մէջ ճանչցած ենք զիրար, կ'արդարացնեն իմ այս շահագրգռութիւնս ձեր նկատմամբ։ Ձեր տունը գացի, հարցուցի թէ ո՛ւր էք... Ըսի՛ն... Եկայ գայ... Խոստովանեցէք որ դիւրին արհեստ մը չէ ա՛ս, չիտակը։

—Անշուշտ...

—Առով ի՞նչ կարելի է վաստակիլ... Խեղճ բան։

—Բնականաբար։

—Եւ սակայն ծախքերնիդ ալ շատ է հիմա...

—Ի՞մ ծախքս...

—Այո՛, գիտեմ որ բարեկամներնիդ Օր. որ Սօլմ, հիւանդ է սաստիկ ու անկարող ինքն ալ բան մը վաստակելու, ձեզի օգնելու...

(Շարունակելի)